

Flera landsting säger *nej*

Trots att klimativård visar goda effekter är det **bara hälften** av landstingen som erbjuder detta. Och det finns inte mycket som talar för en snabb förändring i de landsting som säger nej. Om inte politikerna skjuter till mer pengar.

Text FREDRIK HED

Undersökningar har visat att behandling i varmt klimat ger effekt. Att åka iväg tre veckor och kunna koppla av helt från arbetet, inte behöva göra vardagssysslor, att få träna koncentrerat för att förbättra olika funktionsförmågor och för att minska smärta ger positiva effekter för många som åker.

Enligt Socialstyrelsens riktlinjer bör landstingen erbjuda klimativård. Men det är bara runt hälften av landstingen som gör det (se karta på sidan 20). De landsting som inte erbjuder klimativård hänvisar till begränsade budgetar och en hårt pressad ekonomisk situation.

Behövs politiska beslut

I enkäten som *Psoriasistidningen* ställde till landstingen frågade vi hur och när de kommer ändra beslutet och följa de nationella riktlinjerna. Blekinge svarade: "Det pågår en genomgång av de aktuella riktlinjerna men det kommer behövas politiska beslut om klimativård ska kunna bli aktuellt." I Dalarna är man inne på samma linje:

"Frågan får tas med ledningen i Hälso- och sjukvården av företrädare från hudkliniken." Region Jämtland Härjedalen hänvisar enbart till "det mycket prekära ekonomiska läget" och svarar inte alls på hur eller när man tänker uppfylla Socialstyrelsens riktlinjer. I Uppsala finns det "i nuläget inga planer på att ändra beslutet". Enligt Västerbottens svar "måste det skapas evidens som visar effekten av dessa behandlingar och tydliga riktlinjer kring vilka kriterier som ska uppfyllas för att få den behandlingen. Slutligen är det ett politiskt beslut som måste ske, med resursfördelning." Svaret från Västernorrland är av det mer krassa slaget: "Vi ändrar om pengar tillförs i budget. Vi går minus i nuläget så det finns inget att ta av."

– Jag tror att problemet delvis bero på ett missförstånd, säger Marcus Schmitt-Egenolf, professor och överläkare vid Umeå universitet samt ämnesansvarig dermatolog i projektledningen hos Socialstyrelsens riktlinjearbete. I remissversionen av riktlinjerna skriver vi att det krävs ett multiprofessionellt vårdteam på plats vid klimativård, för att uppnå läkning hos personer med svår psoriasis som inte blir

Undersökningar har visat att behandling i varmt klimat ger god effekt. Kanske är det också billigare än andra behandlingar för en del patienter.

bra trots optimal farmakologisk behandling. Det handlar alltså bara om en liten patientgrupp, som har svår psoriasis trots att de har fått optimal medicinering.

Patienter ges en chans

Marcus Schmitt-Egenolf fortsätter:

– Optimala läkemedel har ett högt pris, så jag ser inte hur en region kan spara pengar genom att fortsätta med en kostsam läkemedelsbehandling, som i detta fall per definition inte fungerar, istället för att satsa på klimatvård med vårdteam.

– Det som regionerna sparar pengar på är att även de svårast sjuka, läkemedels-resistenta patienterna får en chans att lära sig att optimera sina levnadsvanor samt att leva med en kronisk sjukdom, så att de får verktyg att kunna hantera sin vardag optimalt.

Istället svarar landstingen att de kan erbjuda motsvarande vård på hemmaplan,

genom ljusterapi, kuratorer, biologiska läkemedel, rehabilitering, livsstils-mottagningar, något som många patienter upplever inte stämmer (se nästa artikel).

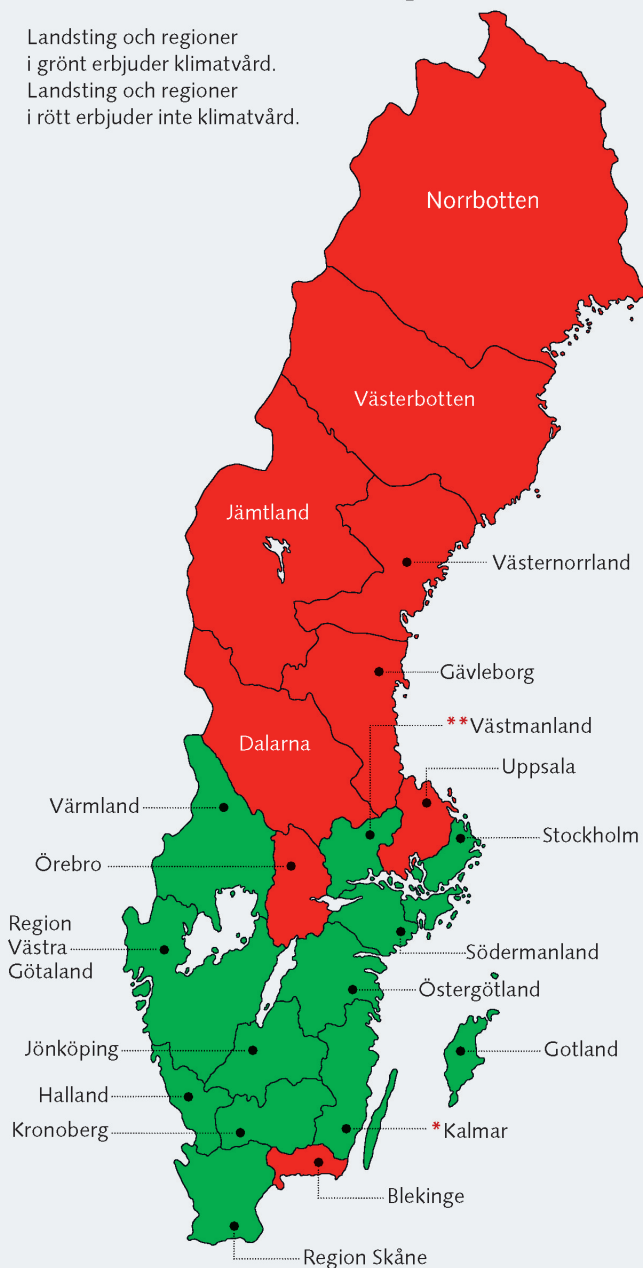
– Visst är det fantastiskt att flera regioner erbjuder livsstils-mottagningar! Men ibland behövs det att patienten frigörs från vardagsstressen för att få kraft att implementera nya levnadsvanor. Sen är det förstås avgörande att den moderna klimatvården som vi föreslår följs upp med vetenskapliga studier, säger Marcus Schmitt-Egenolf. ■

FAKTA

Läs mer om klimatvård på 1177:
www.1177.se/Fakta-och-rad/Behandlingar/Rehabilitering-i-varmt-klimat/

Har du turen att bo i **RÄTT** landsting?

Landsting och regioner
i grönt erbjuder klimavård.
Landsting och regioner
i rött erbjuder inte klimavård.

*Vid speciellt svåra fall, **Vid mycket svåra
besvär när andra terapier är otillräckliga.

Källa: Enkät till landstingen december 2018

Klimatvård är inte bara sol, värme
och salta bad, utan även fysisk
aktivitet och information.

FOTO COLOURBOX